

JAG HAR EN ANNAN ÅSIKT, DÄRFÖR FINNS JAG TILL

"Låt gatorna bli en konstens fest för alla". Uppmaningen uttalas inte av Banksy utan av Vladimir Majakovskij och går tillbaka till 1918, till åren för den ryska revolutionen. Sovjetrevolutionärena verkade som vägbanare för alla senare revolter som kombinerade protesten med gatan, rebellkommunikationen med ett socialt scenario som hittar sin privilegierade handlingsarena på väggarna i staden. "I namn av den stora marschen som är för jämlikhet för alla, vad kulturen beträffar" förtydligar Majakovskij, "låt det Fria Ord som hör till den kreativa personligheten skrivas på väggarnas hörn, på stängsel, på tak, på gatorna i våra städer och byar, på baksidorna av bilar, vagnar, spårvagnar, och på alla medborgares kläder. – – Låt gatorna bli en konstens fest för alla."

Nittonhundratalet är bakom oss, men som ett spirande frö har Banksys konst hållit vid liv den reaktiva potential som finns i Majakovskijs och hans kamraters ord. Vid slutet av århundradet fann denna revolutionära idé, uttryckt i olika icke-förpliktigande former, sitt uttryck i många unga människors konst. Under 80-talet var idén om konst för alla det teoretiska fundament utgående från vilket Keith Haring arbetade i sin konst. Ett decennium senare gick facklan vidare till Banksy, som omdefinierade dess mening: om makten utövar sin kulturella hegemoni i tv, filmen, reklamen, kyrkan, skolorna och museerna, blir gatan för gatukonstnären den idealiska platsen för att utöva en kontrahegemoni.

Banksy har använt sig av olika sätt att utveckla sin idé om konsten som protest och olydnad mot systemet. I de teman som finns i väggmålningarna, målningarna och trycken, för konstnären alltid in ett skenbart inkongruent och förvirrande element. På det här sättet lyckas han fånga och dra till sig uppmärksamheten och få oss att på ett djupare sätt observera det vi har framför oss, för att försöka förstå dess mening. I sista hand är det viktiga för Banksy inte så mycket formen som budskapet; icke desto mindre har han, på formell nivå, lyckats skapa ett omedelbart igenkännbart och multikulturellt personligt språk.